

**Akademia
Sztuk
Migranckich,
czyli jak budować
wielokulturową
społeczność**

**FUNDACJA
Polskie
Forum
Migracyjne**

Warszawa 2024

Spis treści

Wstęp

Rozdział 1 - Akademia Sztuk Migranckich i Polsko-Migrancki Klub Wielopokoleniowy! notka o projekcie / Dlaczego integracja jest ważna

Rozdział 2 - Nasze doświadczenia – jak budować mosty międzykulturowe?

- Co sprzyja integracji: sprawdzone metody i dobre praktyki
- Czego unikać: błędy i wyzwania w działaniach integracyjnych

Rozdział 3 - Przykłady skutecznej integracji w naszym projekcie

Rozdział 4 - Mini-scenariusze zajęć Akademii Sztuk Migranckich

Rozdział 5 - Praktyczne wskazówki dla organizacji i osób indywidualnych

Rozdział 6 - O nas – poznaj Polskie Forum Migracyjne

Rozdział 7 - Podsumowanie

Akademia Sztuk Migranckich

Akademia to realizowany przez naszą Fundację w 2024 roku projekt, który miał na celu wspieranie integracji oraz edukację kulturalną w międzypokoleniowym i międzynarodowym gronie.

Był to całoroczny cykl warsztatów artystycznych, rękodzielniczych i wielokulturowych, prowadzonych przez migrantów różnych narodowości mieszkających w Warszawie. Akademia była

przestrzenią spotkań, wymiany doświadczeń i odkrywania bogactwa wielu kultur poprzez sztukę. Każdemu wydarzeniu towarzyszyła prezentacja codziennego życia w krajach pochodzenia prowadzących. Warsztaty odbywały się w siedzibie Partnera projektu - [Muzeum Warszawy](#), które stało się otwartym i serdecznym miejscem dialogu i współpracy międzykulturowej. Uczestnicy zajęć mieli też okazję na kolejne spotkanie i integrację w ramach spotkań follow up.

Mates! Polsko-migrancki klub wielopokoleniowy

Drugą część projekt stanowiły aktywności klubu wielopokoleniowego. Działania opierały się będą na pozytywnych interakcjach, wspólnych spotkaniach wokół gotowania, projektowania, rękodzieła, tańców i śpiewów, spacerów i wspólnych obchodów świąt, poznawania i kultywowania różnych tradycji. W projekcie wzięło udział około 100 osób różnych narodowości, w tym Polki i Polacy.

Spotkania współprowadzili uczestnicy, co umożliwiło im realizację własnych pomysłów i dzielenie się umiejętnościami.

Uczestnicy ze strony polskiej mogli nawiązać relację z przedstawicielami innych kultur, ale także zaprezentować kulturę rodzimą, natomiast obcokrajowcy otrzymali okazję do poznawania polskości, spotkań w bezpiecznym gronie oraz występowania w roli osób, które mają coś do zaoferowania od siebie.

Edukacja i współpraca w środowisku wielokulturowym są fundamentem naszych działań. Uczymy się od siebie nawzajem, co wzmacnia nasze lokalne społeczności. Klub wielopokoleniowy to nie tylko projekt, to społeczność, która dąży do budowania wzajemnego zrozumienia i akceptacji w różnorodnym świecie. W niniejszej publikacji dzielimy się doświadczeniami z tego niezwykłego doświadczenia.

Dlaczego integracja jest ważna?

Integracja migrantów odgrywa istotną rolę w tworzeniu zharmonizowanych i zróżnicowanych społeczności. Wprowadzają oni do lokalnych kultur bogactwo różnorodności, unikalne umiejętności oraz wiedzę. Umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w różnych aspektach życia – od pracy po kulturę – sprzyja budowaniu wspólnot opartych na wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Taki proces integracyjny nie tylko wzmacnia więzi społeczne, ale także przyczynia się do redukcji napięć, uprzedzeń i marginalizacji.

Dzięki integracji, migranci mogą wykorzystać swoje talenty i zasoby. Warto dostrzegać, że integracja migrantów to nie tylko kwestia społeczna, ale również ekonomiczna.

Wspieranie ich w procesie adaptacji przynosi korzyści nie tylko im samym, ale całemu społeczeństwu.

Ostatecznie, integracja migrantów może przyczynić się do budowy lepszej przyszłości, w której różnorodność jest postrzegana jako atut, a nie przeszkoda.

Integracja migrantów odgrywa kluczową rolę w długoterminowej stabilności społecznej. Kiedy czują się akceptowani i wspierani przez lokalne społeczności, są bardziej skłonni do angażowania się w życie społeczne oraz inwestowania w swoją przyszłość. Takie podejście nie tylko wzmacnia ich poczucie przynależności, ale także przyczynia się do rozwoju gospodarczego kraju, w którym żyją. Wspieranie integracji migrantów jest zatem korzystne zarówno dla nich samych, jak i dla całego społeczeństwa.

Skuteczna integracja jest kluczowa w zapobieganiu wykluczeniu społecznemu, które może prowadzić do poważnych problemów, takich jak ubóstwo czy przestępczość. Wspólne inicjatywy, takie jak programy edukacyjne czy projekty kulturalne, mogą pomóc w budowaniu zaufania i zrozumienia między różnymi grupami społecznymi.

Budowanie mostów między kulturami przynosi korzyści nie tylko migrantom, ale także lokalnym mieszkańcom. Wspólne działania, takie jak festiwale, warsztaty czy projekty wolontariackie, sprzyjają wymianie doświadczeń i pomysłów, co wzbogaca życie społeczne. Integracja migrantów to nie tylko kwestia sprawiedliwości społecznej, ale także strategiczna inwestycja w przyszłość, która prowadzi do silniejszych, bardziej odpornych i zróżnicowanych społeczności, gotowych na wyzwania współczesnego świata.

Jak budować mosty międzykulturowe?

Budowanie mostów międzykulturowych jest procesem, który wymaga nie tylko otwartości, ale także aktywnego zaangażowania obu stron. Migranci oraz społeczności przyjmujące muszą współpracować, aby stworzyć przestrzeń, w której każdy czuje się szanowany i zrozumiany. Kluczowym elementem tego procesu jest dialog, który umożliwia wymianę doświadczeń i perspektyw, co z kolei prowadzi do większej tolerancji i akceptacji.

Inicjatywy, które sprzyjają bezpośrednim kontaktom, takie jak wspólne warsztaty, spotkania kulinarne czy wydarzenia kulturalne, odgrywają istotną rolę w budowaniu relacji między różnymi grupami. Takie działania nie tylko przełamują bariery językowe i kulturowe, ale także pozwalają na dzielenie się tradycjami i wartościami. Wspólne doświadczenia tworzą silniejsze więzi i pomagają w rozwijaniu wzajemnego zrozumienia. Ważne jest, aby te inicjatywy były regularnie organizowane i dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Wspólna praca nad projektami, które łączą różne grupy społeczne, nie tylko sprzyja nawiązywaniu relacji, ale także buduje poczucie przynależności do większej społeczności.

Kolejnym istotnym aspektem jest stworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń i wspierania migrantów w ich rozwoju osobistym oraz zawodowym. Organizowanie kursów językowych, warsztatów integracyjnych czy programów mentoringowych to sprawdzone metody wspierania w ich adaptacji. Nieoceniona jest też jednoczesna praca społeczności przyjmującej nad zrozumieniem różnic kulturowych, a także podkreślanie podobieństw, które łączą wszystkich ludzi.

Co sprzyja integracji?

Integracja to proces wymagający czasu, zaangażowania i otwartości obu stron. Wspieranie relacji międzykulturowych jest szczególnie ważne w kontekście wyzwań, takich jak bariera językowa, odmienne zwyczaje czy funkcjonujące w różnych kulturach stereotypy. Opierając się na wieloletnich doświadczeniach Fundacji, przedstawiamy porady, które ułatwiają proces integracji, oraz podpowiedzi, czego unikać, aby nie utrudniać budowania pozytywnych relacji.

Co pomaga? Otwartość i empatia. Otwartość to fundament każdej relacji międzykulturowej. Współpraca z migrantami, czyli po prostu osobami, które opuściły swój dom i mieszkają teraz blisko nas, wymaga przyjęcia perspektywy drugiej osoby, zrozumienia jej doświadczeń oraz obaw. Często imigranci mierzą się z poczuciem wyobcowania i niepewności, dlatego warto dawać im przestrzeń do wyrażania siebie.

Przykład: Maria, wolontariuszka w klubie seniora, zauważyła, że jedna z uczestniczek, starsza pani z Ukrainy, rzadko zabierała głos w grupie. Zamiast naciskać, Maria zaczęła angażować ją w drobne rozmowy podczas przerw. Po kilku tygodniach kobieta sama zaczęła dzielić się swoimi opowieściami.

Wspólne działania. Aktywności oparte na współpracy, takie jak warsztaty, wspólne gotowanie czy udział w wydarzeniach kulturalnych, są niezwykle skuteczne w przełamywaniu barier. Wspólna praca nad projektem tworzy naturalne sytuacje sprzyjające rozmowom i budowaniu więzi.

Przykład: W jednym z Miejsc Aktywności Lokalnej zorganizowaliśmy warsztaty kulinarne, podczas których dzieci i ich rodzice pochodzący z sześciu różnych krajów, w tym z Polski, gotowali potrawy charakterystyczne dla swoich kultur. Nawiązało to dialog między rodzinami, które wcześniej nie miały okazji się poznać.

Aktywności, które umożliwiają wzajemne poznawanie siebie i swoich kultur. Znajomość tradycji, zwyczajów czy historii drugiej strony pozwala lepiej zrozumieć jej kontekst kulturowy. Warto choćby organizować spotkania tematyczne, podczas których uczestnicy dzielą się opowieściami o swoich krajach, a także wprowadzać elementy edukacyjne w szkołach i organizacjach społecznych. To jedna z ulubionych form spotkań w naszej społeczności. Największą popularnością cieszyły się opowieści o obecnych w różnych kulturach zwyczajach mrozących krew w żyłach, którymi dzieliliśmy się przy okazji Halloween.

Podkreślanie wspólnych wartości. Warto koncentrować się na tym, co łączy różne grupy, takich jak chęć budowania przyszłości, dbałość o rodzinę czy zaangażowanie w rozwój lokalnej społeczności. Wspólna akcja sadzenia drzew w parku czy sprzątanie nad Wisłą pozwolą uczestnikom z różnych kultur działać na rzecz dobra wspólnego.

Co utrudnia integrację? Stereotypy i uprzedzenia.

Podświadome ocenianie innych przez pryzmat stereotypów to jedna z największych przeszkód w budowaniu relacji

międzykulturowych. Ważne, aby unikać generalizowania („wszyscy migranci są tacy sami”) i pozwolić każdemu być sobą.

Przykład: W jednej z grup roboczych uczestniczka użyła stwierdzenia „Wiemy, że w waszych kulturach kobiety są mniej aktywne”, co wywołało dyskomfort pozostałych osób. Późniejsza rozmowa pokazała, jak bardzo takie uproszczenia mogą być krzywdzące. **Wywieranie presji na asymilację.** Zamiast oczekiwać, że migranci „dopasują się” do lokalnych zwyczajów, warto budować atmosferę wzajemnej wymiany. Zmuszanie do porzucenia własnej tożsamości kulturowej może prowadzić do poczucia straty i oporu.

Przykład: w jednej z grup próbowano nakłonić migrantów do obchodzenia lokalnych świąt bez wyjaśnienia ich znaczenia i uwzględnienia tego, że zabrania im tego ich religia, co zostało odebrane jako brak szacunku.

Ignorowanie barier językowych. Bariera językowa jest jednym z największych wyzwań w procesie integracji. Unikanie dialogu z osobami słabiej mówiącymi w języku lokalnym prowadzi do wykluczenia. Warto zachęcać migrantów do nauki języka, ale jednocześnie ułatwiać im komunikację na miarę ich możliwości. Rozwiązaniem tego problemu mogą być aktywności, które nie wymagają dobrej znajomości żadnego języka, a pozwalają po prostu na wspólne działanie.

Przykłady skutecznej integracji w naszym projekcie

Przez cały rok mieliśmy okazję spotykać się w najróżniejszych formach i w przeróżnych gronach osób pochodzących między innymi z Ukrainy, Kenii, Boliwii, Afganistanu, Kolumbii, Wenezueli, Paragwaju, Tadżykistanu, Indii, Polski, Syrii czy Erytrei. Oto kilka sposobów spędzania przez nas wspólnego czasu.

Rozwój relacji międzypokoleniowych: przykład klubu seniora

Integracja międzypokoleniowa to istotny element budowania wspólnoty, w którym doświadczenia seniorów łączą się z perspektywą osób młodszych. Klub seniora i klub wielopokoleniowy stały się miejscem pełnych radości, energii, a czasami też nostalgii spotkań i mnóstwa wspólnych aktywności.

Let's cook together: warsztaty kulinarne, czyli integracja doskonała

Gotowanie wspólnie potraw z różnych stron świata okazało się

doskonałym sposobem na przełamywanie barier. Warsztaty kulinarne umożliwiły uczestnikom poznawanie nowych smaków, ale także historii i tradycji związanych z kuchnią. Jedzenie stało się wspólnym językiem, który sprzyja otwartości i budowaniu więzi w miłej atmosferze.

Spacery i wspólne odkrywanie lokalnego otoczenia

Wspólne spacery i wycieczki pozwalały uczestnikom projektu na odkrywanie lokalnej okolicy oraz budowanie relacji w swobodnej atmosferze. Tego typu aktywności sprzyjają poznawaniu zarówno otoczenia, jak i siebie nawzajem, co wzmacnia poczucie przynależności. Przyroda i ruch okazały się idealnym tłem do rozmów i tworzenia wspólnej przestrzeni integracyjnej.

Warsztaty DIY - zróbmy to razem!

Warsztaty DIY umożliwiły uczestnikom projektu wyrażenie siebie poprzez sztukę i rękodzieło. Tworzenie przedmiotów użytkowych lub ozdobnych razem z innymi pozwalało nie tylko na rozwijanie umiejętności, ale także nawiązywanie kontaktów. Kreatywność stała się uniwersalnym językiem, który łączył ludzi bez względu na ich pochodzenie czy doświadczenie. Ulubioną formą zajęć w tej sekcji okazały się warsztaty

ogrodnicze.

Wspólne obchody świąt. Obchody świąt, zarówno tych lokalnych, jak i pochodzących z krajów migrantów, były ważnym elementem integracyjnym w projekcie Mates! Dzięki wspólnemu świętowaniu uczestnicy mogli dzielić się swoimi tradycjami i dowiedzieć się więcej o kulturze innych. Tego typu wydarzenia budowały atmosferę wzajemnego szacunku i pozwalały na wymianę fascynujących uczestników kulturowych sekretów.

Nieformalna przestrzeń dla rozmów i swobodnych spotkań

Nieformalne spotkania, takie jak wspólne kawy czy luźne rozmowy, odegrały bardzo dużą rolę w procesie integracji. Staraliśmy się w ramach projektu zapewnić przestrzeń, w której uczestnicy mogli swobodnie wymieniać się doświadczeniami

i nawiązywać relacje w przyjaznej atmosferze. Często to właśnie codzienne, spontaniczne chwile są najbardziej wartościowe dla budowania wspólnoty i to właśnie na nie nasi uczestnicy czekali najbardziej.

Mini-scenariusze zajęć Akademii Sztuk Migranckich

Papierowe hinduskie lampy na święto Diwali - warsztaty Pankaja

Czas trwania: 3 godziny

Liczba uczestników: 20 osób

1. Powitanie i opowieść o Indiach i tradycji święta Diwali (30 min)

Prowadzący wita uczestników i opowiada o święcie Diwali – jego znaczeniu, tradycjach oraz roli światła w kulturze Indii. Uczestnicy dowiadują się, jak lampiony symbolizują zwycięstwo światła nad ciemnością oraz dobro nad złem. Poczęstunek tradycyjną hinduska herbatą.

2. Prezentacja techniki (15 min)

Prowadzący demonstruje krok po kroku proces tworzenia papierowych lampionów:

- wybór i przygotowanie kolorowych papierów
- wycinanie i składanie elementów,
- techniki zdobienia: wzory, tradycyjne motywy i aplikacje,
- montaż i formowanie lampionu.

3. Część praktyczna – tworzenie lampionów (2 godziny)

Uczestnicy, pod okiem prowadzącego, samodzielnie wykonują lampiony. Mogą eksperymentować z kolorami i wzorami, inspirować się tradycyjnymi indyjskimi ornamentami. Prowadzący pomaga i doradza w razie potrzeby.

4. Podsumowanie, prezentacja efektów i poczęstunek (15 minut)

Na zakończenie prowadzący zaprasza do wspólnego zapalenia świec w lampionach, symbolizujące światło Diwali.

Fileteado porteño – sztuka Buenos Aires na tabliczce - warsztaty Mercedes

1. Powitanie, wprowadzenie i poczęstunek (30 min)

Osoba prowadząca wita uczestników i zaprasza do degustacji yerba mate, tradycyjnego argentyńskiego naparu, opowiadając o jego znaczeniu w kulturze społecznej.

Podczas wspólnego picia mate uczestnicy dowiadują się o historii Buenos Aires oraz wyjątkowej technice fileteado porteño – barwnej, ornamentальной sztuce, która zdobi autobusy, szyldy i ściany miasta.

2. Prezentacja techniki (15 min)

Prowadząca przedstawia proces tworzenia tabliczek fileteado: charakterystyczne motywy: kwiaty, wstęgi, litery w stylu vintage, podstawowe techniki malowania cienkimi pędzelkami, wykorzystanie żywych kolorów i kontrastów.

3. Część praktyczna – malowanie tabliczek (2 godziny)

Każdy uczestnik otrzymuje drewnianą lub metalową tabliczkę, która posłuży jako podłoże do dekoracji. Przy użyciu specjalnych farb i pędzli uczestnicy tworzą swoje wzory, inspirując się tradycyjnymi motywami fileteado. Prowadzący pomaga w doborze kolorów i podpowiada, jak uzyskać charakterystyczne cieniowanie i efekt trójwymiarowości.

4. Prezentacja prac i zakończenie (15 min)

Po zakończeniu malowania uczestnicy prezentują swoje tabliczki, opowiadając o wybranych motywach. Prowadzący podkreśla rolę fileteado jako sztuki ulicznej i symbolu tożsamości Buenos Aires.

Kenijskie tarcze obronne - malowanie tradycyjnych wzorów na drewnie - warsztaty Pascalii

1. Powitanie, wprowadzenie i poczęstunek (20 min)

Prowadząca wita uczestników i zaprasza ich do degustacji herbaty masala - napoju charakterystycznego dla wielu regionów

Afryki Wschodniej, który ma swoje miejsce w kenijskich tradycjach. Podczas wspólnego picia herbaty, prowadząca opowiada o kenijskich tarczach obronnych, ich historii, znaczeniu i symbolice. Uczestnicy dowiadują się, że tarcze, oprócz funkcji obronnych, pełniły rolę artystyczną, z różnymi plemionami tworzącymi własne wzory, które miały również symboliczne znaczenie.

2. Prezentacja techniki (15 min)

Prowadząca pokazuje, jak przygotować drewno do malowania i wyjaśnia, jak malować tradycyjne wzory na tarczach obronnych. Omawia typowe wzory plemion, takie jak geometryczne figury, symbole zwierząt, roślin oraz motywy związane z siłą, ochroną i duchowością, techniki malowania i używania naturalnych pigmentów oraz znaczenie kolorów i ich symbolika w kontekście kenijskiej kultury.

3. Część praktyczna – malowanie tarcz (2 godziny)

Każdy uczestnik otrzymuje drewnianą tarczę, na której będzie malować wybrany wzór. Z pomocą prowadzącego, uczestnicy przenoszą na tarczę tradycyjne motywy, eksperymentując z kształtami, kolorami i symbolami. Prowadząca służy pomocą, doradzając, jak uzyskać jak najbardziej autentyczny efekt, i opowiada o znaczeniu poszczególnych elementów.

4. Prezentacja prac i zakończenie (25 min)

Uczestnicy prezentują swoje tarcze, dzieląc się wrażeniami i opowiadając o wybranych motywach oraz o tym, co dla nich znaczą. Prowadząca podsumowuje, podkreślając rolę tarcz jako elementu tożsamości plemion i symbolu obrony oraz siły.

Praktyczne wskazówki

Jak zaczynać projekty integracyjne?

Rozpoczynając projekty integracyjne, kluczowe jest zrozumienie potrzeb zarówno migrantów, jak i społeczności lokalnej. Ważne jest zaangażowanie przedstawicieli obu grup już na etapie planowania działań, aby wspólnie wypracować cele i formy wsparcia. Małe, łatwe do zrealizowania inicjatywy, takie jak warsztaty czy spotkania integracyjne, są doskonałym punktem wyjścia, który pozwala zbudować zaufanie i bazę do bardziej zaawansowanych działań.

Jak radzić sobie z różnicami i konfliktami kulturowymi?

Różnice kulturowe są naturalną częścią integracji, a ich zrozumienie wymaga cierpliwości i otwartości. W przypadku konfliktów kluczowe jest stworzenie bezpiecznej przestrzeni do rozmowy, w której obie strony mogą wyrazić swoje potrzeby i obawy. Warto także korzystać z pomocy mediatorów kulturowych lub osób z doświadczeniem w pracy międzykulturowej, które pomogą znaleźć wspólne rozwiązania i uniknąć eskalacji napięć.

Inspirujące historie uczestników: co zadziało, co zmieniło życie?

Jednym z przykładów sukcesu projektu była historia kobiety z Paragwaju, która dzięki warsztatom integracyjnym odkryła swoją pasję do gotowania i właśnie zakłada swój mały catering. Inny uczestnik, lokalny mieszkaniec, podkreślał, jak wspólne spacerowanie pomogły mu przełamać uprzedzenia wobec migrantów i nawiązać przyjaźnie, które odmieniły jego spojrzenie na różnorodność. Takie historie pokazują, że nawet drobne działania mogą mieć ogromny wpływ na czyjeś życie :)

O nas - poznaj Polskie Forum Migracyjne

Fundacja Polskie Forum Migracyjne (PFM) działa od 2007 roku, wspierając osoby z doświadczeniem migracji i wspierając budowanie kompetencji międzykulturowych w Polsce. Zależy nam na budowaniu społeczności opartych na wzajemnym zrozumieniu, które potrafią korzystać na swojej różnorodności.

Działania fundacji mają charakter kompleksowy: oferujemy wsparcie w obszarach zdrowia psychicznego, informacji, doradztwa i pomocy prawnej, edukacji, rynku pracy oraz integracji. Pracujemy dwutorowo: prowadzimy działania bezpośrednie i wspieramy rozwój rozwiązań systemowych prowadząc rzecznictwo oparte na bezpośrednim doświadczeniu.

Wyróżnia nas kompleksowość usług, zaangażowany i kompetentny zespół oraz otwartość na niestandardowe wyzwania. Ceniemy sobie własną elastyczność. Bardzo chętnie angażujemy się w partnerstwa, współpracę i wspólne poszukiwanie systemowych rozwiązań.

W PFM postrzegamy migrację jako naturalny, stały element rzeczywistości. Wiemy, że w najbliższych dekadach zjawisko to będzie się nasilać, z powodu obecnych i przyszłych konfliktów, ale też na skutek zmian klimatu. Doświadczenie migracji bywa po ludzku trudne: zarówno dla osób migrujących jak goszczących ich społeczności.

Często też budzi emocje i obawy. Dlatego często prowadzimy działania dwutorowo: pomagamy osobom migrującym odnaleźć się w nowej rzeczywistości, a Polakom – zbudować wspólnie z migrantami społeczności, w których wszyscy czują się dobrze i bezpiecznie. Budowanie różnorodnych wspólnot i poczucia bezpieczeństwa w dynamicznie zmieniających się społecznościach – to w naszym przekonaniu największe globalne wyzwanie na najbliższy czas.

Zabiegamy o przestrzeganie Podstawowych Standardów Humanitarnych, opieramy naszą pracę na zasadach humanitaryzmu, bezstronności, neutralności i niezależności. Zmierzamy do pracy zgodnie ze Standardami, a zatem zabiegamy, aby:

- 1) nasza praca była adekwatna do potrzeb,
- 2) nasza praca była efektywna i dostępna wtedy, gdy jest potrzebna,
- 3) Fundacja wspierała rozwiązania systemowe,
- 4) Fundacja uwzględniała głos i perspektywę odbiorców przy planowaniu działań,

- 5) działała sprawna możliwość składania skarg i zażaleń i innej informacji zwrotnej - a także, by były one rozpatrywane, a wnioski z nich wyciągane i wdrażane w życie,
- 6) nasze usługi były kompleksowe,
- 7) zespół stale podnosił swoje kwalifikacje,
- 8) warunki pracy w Fundacji były dobre, pozwalały pracownikom i pracowniczkom na rozwój i zapewniały potrzebne wsparcie,
- 9) zespół Fundacji był dobrze zarządzany.

Integracja migrantów to dla nas nieustające wyzwanie, ale też szansa i źródło olbrzymiej satysfakcji. Kluczem do sukcesu jest empatia, otwartość na dialog, na różnice oraz gotowość do wspólnego działania. Unikanie stereotypów i uprzedzeń, dbałość o wzajemny szacunek to wartości, które powinny przyświecać każdej inicjatywie integracyjnej. Warto pamiętać, że nawet najmniejsze gesty mogą mają moc zmieniać życie zarówno migrantów, jak i społeczności lokalnych. Na koniec pragniemy dodać, że integracja to proces, który wymaga czasu i cierpliwości. Jednorazowe wydarzenia to za mało – potrzebne są długofalowe programy, które budują zaufanie i wzajemne zrozumienie. Mamy nadzieję kontynuować nasze działania w Centrum Wielokulturowym, którego nasza Fundacja będzie gospodynią od stycznia 2025. Zapraszamy serdecznie. Wszyscy się zmieścimy!

Dane kontaktowe:

Fundacja Polskie Forum Migracyjne

Centrum Wielokulturowe

ul. Jagiellońska 54

03-463 Warszawa

tel. +48 692-913-993

email: info@forummigracyjne.org

KRS 0000272075

forummigracyjne.org

Projekt zrealizowany w ramach konkursu "Różnorodna Warszawa"

projekt współfinansuje
miasto stołeczne
Warszawa

Redakcja: Magda Kubecka

Koordinacja projektu: Katarzyna Bartosik

Warszawa, 2024